

Rozwój krótkofalarstwa

Na świecie

Początkowo nie było to krótkofalarstwo, lecz po prostu radioamatorstwo. "Krótkofalarstwo" bowiem wprowadzono jako nazwę dotyczącą fal krótkich (choć dzisiaj dotyczy ona zwyczajowo każdego radioamatora).

1911 rok - Za pionierów krótkofalarstwa uważa się radiotelegrafistów zatrudnionych na okrętach Marynarki Wojennej USA. Żołnierze ci w czasie urlopu konstruowali w domu własne urządzenia, a zdobyte w ten sposób doświadczenia wykorzystywano w ulepszeniu aparatury. Istniało już kilkadziesiąt takich radiostacji. Zasięg ich był bardzo niewielki, używano bowiem małych mocy i fal długich lub średnich.

1923 rok - Za pierwszą łączność Europa - Ameryka uważa się spotkanie trzech kolegów: Deloya 8AB (Francja), Shnella 1MO (USA) oraz Reinarta 1XAM (USA). Stało się to w listopadzie 1923 roku.

1925 rok - W kwietniu w Paryżu zwołano pierwszy Międzynarodowy Kongres Radioamatorów. Kongres powołał International Amateur Radio Union (IARU) i omówił kwestie prawne związane z emisją radiową.

1927 rok - W Waszyngtonie odbyła się pierwsza konferencja WARC (World Administrative Radio Conference).

1979 rok - Odbyła się najświeższa generalna konferencja WARC, na której dokonano rewizji wszystkich części tzw. Regulaminu Radiokomunikacyjnego. Przeżność amatorów zaowocowała doskonałym rezultatem - służba amatorska otrzymała nowe pasma krótkofalowe 10, 18 i 24 MHz, regularnie rozmieszczone wycinki mikrofalowe aż do 248 GHz, odpowiednie podstawy do eksperymentów satelitarnych i jasne zasady współpracy z innymi służbami w czasie klęsk żywiołowych.

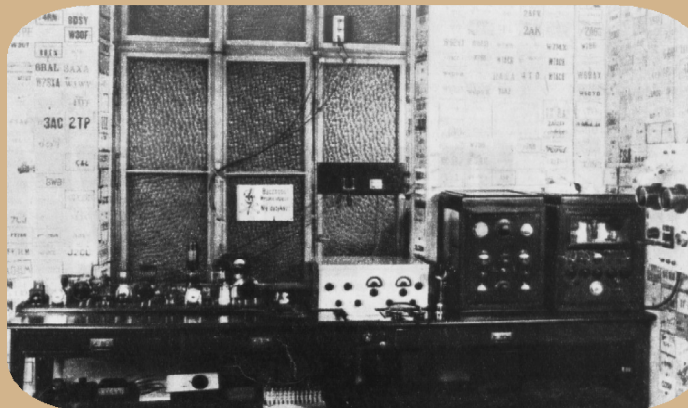
Oczywiście w ciągu tak długiego okresu, jaki upłynął do konferencji w 1979 roku, krótkofalarstwo stało się dziedziną niesamowicie wszechstronną. Powszechna stała się technika UKF, emisje cyfrowe, a także zaczęto korzystać z satelitów.

W Polsce

1919 rok - Po zakończeniu I wojny światowej Polska miała tylko państwowe radiostacje telegraficzne. Towarzyszył temu brak literatury i sprzętu, które mogłyby służyć rozwojowi amatorskiej radiokomunikacji. Należy zaznaczyć, że większość osób nie wiedziała w ogóle o istnieniu radia. Ustawa z 27 maja 1919 roku zapewniała wyłączność do jakiegokolwiek komunikacji radiowej radiostacjom państwowym, zabraniając ludności posiadania nawet urządzeń odbiorczych.

1921 rok - Odbył się pierwszy kurs poświęcony *telegrafowi bez drutu*, zorganizowany w środowisku harcerzy warszawskich, gdzie użyto nadajników iskrowych na fale krótkie. Równolegle W. A. Trembiński i J. Mokrzycki uzyskali w Bydgoszczy kilkukilometrowy zasięg na własnym sprzęcie. Natychmiast władze skonfiskowały im aparaturę.

1924 rok - Ustawa z dnia 3 czerwca o Poczcie, Telegrafii i Telefonii, wraz z dodatkiem Rozporządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 10 października w sprawie zakładania, utrzymywania i eksploatacji urządzeń radiofonicznych. Ustawa przewidywała zezwolenia na *stacje odbiorcze*, jednak nie precyzowała, na jakich zasadach miałyby z kolei nadawać osoby prywatne. We wrześniu ukazał się pierwszy numer miesięcznika *Radio Amator* redagowany przez braci Odynców. Rok później redakcja miała już kontakt z setką klubów na terenie całej Polski.

Wyposażenie amatorskiej radiostacji krótkofalowej ze Lwowa w połowie lat trzydziestych. Od lewej strony jest widoczny: 4 - stopniowy nadajnik o tzw. płaskim montażu otwartym, 9 - lampowy odbiornik superheterodynowy, foniczny nadajnik na pasmo 8 metrów oraz zasilacz układów nadawczych. Na ścianie wokół radiostacji umieszczone są karty QSL.

1925 rok - Polscy radioamatorzy uzyskali pierwsze połączenia z zagranicą. Oficjalnie za pierwszą polską łączność uważa się kontakt nawiązany przez Tadeusza Heftmana TPAX z Holandią (NOPM) w dniu 6 grudnia 1925 roku. Odbyło się to na fali około 100 m, za pomocą tylko 3 W mocy. W czasie łączności lampa w nadajniku uległa przepaleniu, jednak wymieniono wszystkie niezbędne informacje i nadeszła karta QSL.

1926 rok - We Lwowie założono LKK (Lwowski Klub Krótkofalowców), a w Warszawie Polski Klub Radionadawców (PKR, potem PKRN), który zaczął wydawać periodyk *Radio*.

1928 rok - W tym czasie miały miejsce pierwsze łączności pozaeuropejskie. Uzyskali je w Wilnie Stefan Gałkowski TPIMC, Michał Nowicki TPMN i Stanisław Kownacki TPBP. Wiele takich łączności uzyskano również w Poznaniu za zastępą Zygmunta Bresińskiego TPAX i Henryka Walczyńskiego TPKW. 27 lutego jest z kolei datą pierwszej łączności Polska - Oceania, przeprowadzonej przez wspomnianego już TPAX. Walne Zgromadzenie LKK uchwaliło wydawanie miesięcznika *Krótkofalowiec Polski*. Czasopismo to jest wydawane do dzisiaj. Redagowanie wzięli wówczas na siebie Stanisław Kozłowski TPBB, referent prasowy LKK.

1929 rok - Pierwsza stacja klubowa SP3LK powstała we Lwowie. Wtedy też liczebność LKK przekroczyła 100 osób. Pojawiły się już pierwsze znaki z prefiksem SP, który jest stosowany do chwili obecnej. W owych czasach znak SP1 oznaczał licencję nadaną przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, SP 2 przez wojsko, zaś znaki SP3 były jeszcze przydzielone przez kluby (przed oficjalną licencją). Nie było podziału na okręgi.

1930 rok - W dniach 22-24 lutego odbyło się pierwsze walne zgromadzenie nowo powstałego Polskiego Związku Krótkofalowców. Uchwalono statut PZK i wybrano zarząd w składzie: prof. J. Groszkowski - prezes, inż. Siennicki - wiceprezes, członkowie prof. Sokolcow i Cichowicz.

1932 rok - W grudniu przyjęto PZK do IARU.

1936 rok - Na wniośnię do PZK przystąpił Związek Harcerstwa Polskiego. Powołano Referaty Krótkofalarstwa przy kwaterach głównych i biuro QSL przy Naczelnictwie ZHP.

1938 rok - Na przełomie maja i czerwca biuro QSL przeniesiono ze Lwowa do Warszawy. Niedługo później na listę kandydatów do klubu DXCC wpisano pierwszego Polaka, SPIAR. Prawie wszystkie kluby posiadały już stacje klubowe.

1939 rok - Z chwilą wybuchu II wojny światowej krótkofalowcy zostali zobowiązani przez Niemców do demontażu urządzeń i zwrotu licencji. Pracowano jednak konspiracyjnie, co nierzadko kończyło się rewizjami w mieszkaniach. Skonfiskowano wówczas masę sprzętu, jak również wiele kart, dyplomów i innych pamiątek. Początkowo konfiskaty nie pociągały za sobą aresztowań, jednak z chwilą ukazania się stosownego zarządzenia w listopadzie posiadanie radioaparatu po określonym terminie traktowano na równi z posiadaniem broni palnej.

1943 rok - Rozpoczęto produkcję sprzętu dla radiowego podziemia. Najbardziej znanym radiowym epizodem z okresu II wojny jest z pewnością radiostacja *Błyskawica*. Jej konstruktorem był Antoni Zębiak SP7LA.

1946 rok - 13 października doszło do pierwszego powojennego zebrania organizacyjnego PZK, na które przybyło 24 uczestników. Do zarządu wybrano m. in. SP2RC, SP1CM, SP1YX. Powołany zarząd miał za zadanie zwołać ogólnopolski zjazd. Dopiero na walnym zjeździe 1 lutego 1948 roku ukonstytuował się właściwy zarząd, a w skład jego weszli: inż. Zamecki jako prezes, plk. Anatol Jegliński SP5CM jako wiceprezes i Jan Brodziak jako skarbnik. Sieć terenowa składała się już z 7 oddziałów w Warszawie, Częstochowie, Łodzi, Krakowie, Katowicach, Bydgoszczy i Poznaniu. Polskę podzielono na 9 okręgów, przydzielając po 2 województwa do każdego z nich. Podział ten funkcjonuje dzisiaj z niewielkimi korektami wynikającym z zmian podziału administracyjnego.

1950 rok - Na początku lat 50. powstała Liga Przyjaciół Żołnierza, a przystąpiły do niej: Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza, Towarzystwo Przyjaciół ORMO i Polski Związek Krótkofalowców. Dołączyły do nich kolejne stowarzyszenia. Efektem było powstanie nieudolnego tworu, który nie był w stanie poświęcić należytej uwagi żadnej z dziedzin swej działalności. W ruchu krótkofalarskim zaobserwowano znaczny spadek aktywności. W 1954 roku funkcjonowało tylko 9 stacji klubowych i 39 indywidualnych!

1957 rok - PZK odseparował się od LPŻ. 11 stycznia uchwaliła Naczelnej Rady Radioklubów przy LPŻ reaktywowało go jako organizację samodzielną. 24 kwietnia krótkofalowcy wzięli udział w trzecim po wojnie zjeździe. Wybrano zarząd z Wacławem Ponikowskim SP5FD na czele. Powołano 20 oddziałów.

1960 rok - SP7LA, SP3PL i SP5PO zaczęli, jako pierwsi w Polsce, eksperymenty z emisją SSB i przeprowadzili pionierskie łączności.

1963 rok - PZK uzyskał status Stowarzyszenia Wyższej Użyteczności Publicznej, co uprawniało go do kierowania całokształtem ruchu krótkofalarskiego na terenie całego kraju.

1989 rok - Aż do polityczno-społecznych przemian krótkofalarstwo pozostawało elitarnym hobby. Uzyskanie licencji było bardzo czasochłonne i kłopotliwe, dopiero obecnie sytuacja uległa poprawie.

Na świecie jest ponad 4 miliony krótkofalowców. Najwięcej z nich jest w Japonii, USA, Niemczech. W Polsce jest ponad 13 000 krótkofalowców, w tym 4094 zrzeszonych w PZK (stan na 15 grudnia 2011).

Krótkofalowcy w Polsce używają znaków wywoławczych zaczynających się od liter prefiksów: HF, SN, SP, SQ, SO, SR, 3Z.